

Nr 37.

Av herr **Andersson, Karl**, om utredning angående ändrade bestämmelser rörande maskiners hänförande till fast egendom m. m.

I lag den 24 maj 1895 om vad till fast egendom är att hänföra meddelas i 3 § 2 st. bl. a. bestämmelser om de fall, i vilka motor, maskin eller därmed jämförligt redskap är att hänföra till fabrik eller annan för industriell verksamhet inrättad byggnad.

Vid utformandet av dessa bestämmelser gjorde sig mycket olika meningar gällande. Lagberedningen hade i sitt utlåtande den 4 juli 1892 föreslagit, att till fabrik eller dylik byggnad skulle hänföras »å fasta, för ändamålet särskilda från grunden uppförda underlag vilande motorer, maskiner och redskap.» I de yttranden, som avgåvos över förslaget uttalades av kommerskollegium, lantbruksstyrelsen och i högsta domstolen växlande åsikter. Den lydelse, som föreslogs i propositionen och sedan blev lag framlades av departementschefen vid föredragningen i statsrådet och har alltså ej kunnat bli föremål för allsidig prövning. Vid överläggningen i andra kammaren upptogs den föreslagna formuleringen av en talare till kritik och han förutsade, att den skulle ge anledning till tvister.

Detta har också besannat sig. Vid domstolarna förekomma nämligen talrika tvister, som visa, att ifrågavarande bestämmelser stå i strid med rättsuppfattningen och det praktiska livets krav.

Efter den utveckling, som ägt rum inom den moderna tekniken, har det allt tydligare visat sig, att lagrummets nuvarande lydelse medför, att maskiner o. dyl. i allt för stor omfattning hänföras till fast egendom. Detta är, särskilt vid hastiga realisationer sådana som konkurser, ägnat att medföra förluster för säljaren. Ofta händer nämligen, att fastighetens köpare ämnar använda fabriksbyggnad för tillverkning av annat slag eller för annat ändamål och att därför maskinerna i deras helhet eller till större eller mindre del för honom ej äro av nytta, varför han ej är villig att för dem betala något avsevärt pris. Erfarenheten har givit vid handen, att de förluster, som härigenom tillskyndas industriidkare och deras förlagsmän, i många fall äro högst betydande. Det föreligger därför ett betydande praktiskt intresse, som talar för att lagbestämmelserna ändras i den riktning, att maskiner o. dyl. hänföras till lös egendom i större utsträckning än vad nu sker så långt detta låter sig göras utan att deras intressen, som innehava inteckningar i fastigheten, trädas för nära. Man skulle sålunda kunna ifrågasätta, huruvida till fast egendom böra hänföras endast maskiner o. dyl., vilka äro inbyggda i byggnaden eller fastmurade vid underlaget och alltså fogade till byggnaden på ett mindre lösttagbart sätt än om de fastsatts med skruvar eller bultar.

Med stöd av vad, som jag sålunda anfört, får jag vördsamt hemställa,

att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa,
att Kungl. Maj:t måtte verkställa utredning rörande lämpligheten av sådan ändring av lagen den 24 maj 1895 angående vad till fast egendom är att hänföra 3 §, att maskiner o. dyl. hänföras till lös egendom i större utsträckning än nu är fallet så långt detta låter sig göra utan att inteckningsinnehavares berättigade intressen trädas för nära,
samt för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen må föranleda.

Stockholm den 18 januari 1928.

Karl Andersson.